

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

VAIKŲ, GYVENANČIŲ GLOBOS ĮSTAIGOSE, BENDRUOMENINIUOSE GLOBOS NAMUOSE AR ŠEIMYNOJE, EMOCINĖS SVEIKATOS VERTINIMAS

Darbo autorės. Aida Emilija BALUKONYTĖ (II kursas), Eglė STANKEVIČIŪTĖ (II kursas), Enija ŠLIKAITĖ (II kursas).

Darbo vadovė. Doc. dr. Marija JAKUBAUSKIENĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

Darbo tikslas. Įvertinti vaikų, gyvenančių globos įstaigose, bendruomeniniuose globos namuose ar šeimynoje, emocinę sveikatą.

Darbo metodika. 2022 m. lapkričio mėnesį buvo atliktas kiekybinis empirinis pirminių duomenų rinkimas elektroninės anoniminės apklausos forma „Google forms“ interneto platformoje. Tyrimo tikslinė grupė – globos įstaigose, bendruomeniniuose globos namuose ar šeimynose gyvenantys vaikai. Anketos nuoroda buvo pasidalinta su 28 Lietuvos globos namų atstovais, prašant sudaryti sąlygas jų globotiniams užpildyti apklausos anketą. Duomenys buvo renkami naudojant elektroninę apklausos formą, sudarytą iš 44 klausimų, iš kurių 25 sudarė „Sunkumų ir galių klausimyno“ (angl. *Strengths and Difficulties Questionnaire*) klausimai. Taip pat buvo klausama apie patirtą smurtą, psichinės sveikatos sunkumus bei sutrikimus, alkoholio, psichoaktyvių medžiagų vartojimo bei rūkymo įpročius. Surinkus duomenis, vaikų emocinė sveikata buvo vertinama bendrai ir pagal 5 Sunkumų ir galių klausimyno vertinimo sistemos kriterijus (emociniai simptomai, elgesio problemos, hiperaktyvumas, santykių su bendraamžiais problemos ir prosocialaus elgesio problemos) bei buvo ieškomos koreliacijos ir sąryšiai su patiriamu smurtu, psichinės sveikatos sutrikimais ir sunkumais, alkoholio vartojimu, rūkymu ir psichoaktyvių medžiagų vartojimu.

Rezultatai. Buvo gauti atsakymai iš 49 respondentų, iš kurių visi atitiko tyrimo tikslinę grupę. Iš tyrimo dalyvavusių apklaustųjų, vertinant bendrą emocinę būklę pagal Sunkumų ir galių klausimyno vertinimą, 26,5% neatitiko normos ribų. Rūkantys iš jų teigė 54% – tai 1,1 karto didesnė dalis nei bendrai rūkančiųjų iš visų respondentų. Iš šios respondentų grupės 1,3 karto daugiau vaikų lankėsi pas psichikos sveikatos specialistą, 1,2 karto daugiau patyrė psichikos sveikatos sunkumus, 1,18 karto daugiau buvo diagnozuoti psichikos sveikatos sutrikimai. 14,3% respondentų yra ribiniai atvejai.

Daugiausia kylančių problemų, t.y. daugiausia ribų neatitinkančių atvejų (31%), yra hiperaktyvumo, taip pat – elgesio problemų (23%) srityse. Geriausia situacija – daugiausia normą atitinkančių atvejų (90%) – yra emocinių simptomų srityje. Psichikos sveikatos sunkumų iš apklausos dalyvių teigė patyrė 57,1%, dažniausias iš jų – pykčio priepuoliai, o psichikos sveikatos sutrikimai buvo diagnozuoti 38,8% respondentų. Fizinį smurtą per gyvenimą patyrė 32,7%, psichologinį – 44,9%, o seksualinį – 2,1%

respondentų. 49% apklaustųjų patvirtino rūkantys, 14% vartoja alkoholį, o 4% – psichoaktyvias medžiagas.

Išvados. Ketvirtis tiriamųjų pagal Sunkumų ir galių klausimyno bendrą vertinimą priklauso nuokrypio grupei, o daugiausia sunkumų patiriama hiperaktyvumo ir elgesio problemų srityse. Dauguma bent vienai nuokrypio grupei priklaususių vaikų turi psichikos sveikatos sunkumų ir yra susidūrę su įvairiomis smurto formomis. Beveik pusė (49%) vaikų globos įstaigose, bendruomeniniuose globos namuose ar šeimynose gyvenančių globotinių patvirtino rūkantys – šis rezultatas yra tris kartus aukštesnis nei Europos Sąjungos vidurkis.

Raktažodžiai. Sunkumų ir galių klausimynas; emocinė sveikata; vaikų globos namai; vaikai; hiperaktyvumas; elgesio problemos; santykiai su bendraamžiais; pro-socialaus elgesio problemos; emocinės problemos; alkoholis; rūkymas.